

ASPECTE RELEVANTE ALE POLITICII DE COEZIUNE SOCIALĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

*Prof. univ.dr. Armenia Androniceanu, Asist.univ.drd. Irina Popescu,
Asist.univ.drd. Oana Abăluță, Academia de Studii Economice București*

Articolul prezintă unele din rezultatele activității de cercetare desfășurate de autori în anul 2004 în cadrul proiectului prioritar de cercetare-dezvoltare **Impactul integrării României în Uniunea Europeană asupra coeziunii sociale**, proiect finanțat de MECT, prin programul CERES.

La nivelul european, istoria politicii regionale s-a constituit în jurul conceptului de coeziune economică și socială. Politica de coeziune este unul din obiectivele majore ale UE alături de uniunea economică, monetară și politică. Coeziunea este definită și se referă la reducerea disparităților și ajutarea regiunilor rămase în urmă să recupereze decalajul care le separă de cele mai dezvoltate regiuni ale UE.

Principalul instrument utilizat de către UE pentru a promova politica sa de dezvoltare regională este reprezentat de către „Fondurile Structurale” (FS). Aceste fonduri sunt rezultatul contribuției financiare proporționale a statelor membre în concordanță cu nivelul lor de dezvoltare economică, redistribuite apoi către acele state și regiuni ale UE, care sunt rămase în urmă din punct de vedere economic și social.

Germania, Belgia, Franța, Italia, Luxemburg și Olanda au ratificat Tratatul de la Roma în 1957 prin care se constituia Comunitatea Economică Europeană. În contextul postbelic, „bătrânul continent” trebuia reconstituit pe baze noi. Cele 6 state fondatoare doreau „să refacă unitatea economiilor lor și să garanteze o dezvoltare armonioasă care să contribuie la reducerea decalajelor dintre diferitele regiuni și a rămânerii în urmă a celor mai puțin favorizate”. Pentru a atinge aceste obiective, Tratatul de la Roma a creat primul FS: Fondul Social European (FSE).

În acea perioadă primele politici regionale europene au fost politicile sectoriale: o politică comună pentru transporturi și în special politica agricolă comună (PAC). PAC a fost stabilită în 1962 și doi ani mai târziu a beneficiat de instrumentul financiar FEOGA (Fondul European pentru Orientare și Garantare pentru Agricultură). Acest fond este compus din două secțiuni: una pentru „garantare”, care este instrumentul financiar al PAC-ului și o alta pentru „orientare” care este un fond structural.

În 1967 a fost creat un director general în cadrul CE, astăzi „DG REGIO”, având misiunea precisă de a planifica elaborarea unei politici regionale comune. Această politică a început să fie implementată în mod real abia în anii 70. Un an crucial a fost 1974, când CEE s-a confruntat cu primul șoc energetic. Această criză a generat o criză a disparităților economice, iar șomajul a început să crească. La declinul regiunilor industrializate tradiționale s-a adăugat sub-dezvoltarea cronică a unor regiuni, cum ar fi sudul Italiei. Nevoia unui ajutor specific a devenit imperativă în contextul primei largiri a UE. În 1972 trei țări s-au alăturat UE: Marea Britanie, Irlanda și Danemarca.

În aceste circumstanțe a fost creat Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). Acest al treilea FS a fost creat cu scopul finanțării proiectelor de infrastructură și a investițiilor productive în regiunile defavorizate. Reglementările privind acest fond au fost profund revizuite după aderarea Greciei (ianuarie 1981), Spaniei și Portugaliei (1985).

Începând cu 1993 cele 4 FS au fost corelate cu Fondul de Coeziune (FC), înființat pentru a susține protecția mediului și extinderea rețelelor de transport transeuropene către cele mai sărace patru țări din UE: Grecia, Portugalia, Spania și Irlanda.

Principalele priorități de dezvoltare ale Uniunii Europene au fost exprimate sub forma următoarelor șase obiective:

Obiectivul 1: reajustarea economică a regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice (situate sub un anumit nivel al PIB-ului mediu din UE);

Obiectivul 2: reconversia economică a regiunilor industriale aflate în declin sau a unor părți din acestea;

Obiectivul 3: rezolvarea șomajului pe termen lung și facilitarea integrării tinerilor și a persoanelor expuse excluderii de pe piața muncii;

Obiectivul 4: facilitarea adaptării tinerilor lucrători la schimbările din industrie și ale sistemelor de producție și încurajarea inserției lor;

Obiectivul 5: ajustarea structurilor agricole și piscicole (**5a**) și promovarea dezvoltării zonelor rurale vulnerabile (**5b**);

Obiectivul 6: dezvoltarea zonelor slab populate din nordul Europei (creat în ianuarie 1995 o dată cu aderarea Austriei, Finlandei și Suediei).

INSTRUMENTELE STRUCTURALE

Instrumentele structurale sunt susținute prin cele 4 Fonduri Structurale (FEDR, FSE, FEOGA, IFOP) în beneficiul tuturor regiunilor care aparțin UE 15, precum și prin Fondul de Coeziune (FC) pentru Irlanda, Portugalia, Spania și Grecia. Acțiunile (programe și proiecte) finanțate prin aceste fonduri răspund unor obiective specifice și respectă strict anumite principii.

Începând cu 1988 fondurile structurale sunt subordonate unui număr de 4 principii majore, care asigură clarificarea misiunii lor, raționalizarea utilizării lor, organizarea unei relative coordonări care să ofere o mai mare coerență sprijinului comunitar. Acestea sunt: concentrarea, programarea, adiționalitatea și parteneriatul.

1. Concentrarea: Intervenția SF-urilor este concentrată pe acele teritorii sau populații care se confruntă cu cele mai mari dificultăți. Aceste teritorii sau populații sunt selectate în concordanță cu diferite criterii socio-economice. Scopul primelor două generații de FS (1988-1993, 1994-1999), a fost reducerea disparităților regionale dintre statele membre pe baza a 5, respectiv 6 priorități de dezvoltare numite „Obiective” (1-6). Fiecare obiectiv s-a concentrat asupra unei probleme majore de dezvoltare. Adițional acestor obiective au fost lansate și 14 „programe de inițiativă comunitară” (PIC-uri) pentru mai multe dimenii distincte, esențiale pentru a susține acțiuni experimentale sau inovative (dezvoltare locală în zonele rurale, programul Leader, promovarea cooperării transfrontaliere, INTERREG, etc.).

2. Programarea: Implementarea FS (ca și a PIC) s-a realizat în cadrul unei abordări multianuale (1988-1993 și 1994-1999). Monitorizarea se poate realiza la nivel național (de exemplu în Franța prin obiectivele 3,4 și 5 a) ori la nivel regional (de exemplu pentru obiectivele 1,2,5 b), uneori fiind implicate ambele niveluri.

3. Adiționalitatea: Principiu major conform căruia ajutorul structural al UE trebuie să fie adițional și nu să înlocuiască resursele angajate deja de către autoritățile naționale, regionale și locale în scopul dezvoltării regiunilor lor și a pieței muncii. Ajutorul structural reprezintă efectiv, în acest fel, o valoare adăugată pentru teritoriile eligibile, statele membre fiind obligate să mențină angajamentele financiare la același nivel la care se aflau la începutul perioadei de programare.

4. Parteneriatul: Între CE, Statul Membru, autoritățile regionale și locale și partenerii economici și sociali trebuie realizată o concertare strânsă. Acest principiu este aplicat în fiecare etapă a perioadei de finanțare: de la programare la implementare, monitorizare și evaluare. Acest principiu este determinant pentru succesul programului, fiind o garanție pentru concordanța dintre nevoi și resurse, o condiție pentru mobilizarea tuturor factorilor interesați.

În 1992 Tratatul de la Maastricht a întărit ponderea și rolul politicii de coeziune. În 1993 UE a decis crearea Fondului de Coeziune (FC) pentru protecția mediului și rețelele de transport în țările membre UE cuprinse în Obiectivul 1 având un PIB sub 90% din media UE: Irlanda, Spania, Grecia și Portugalia. Acest fond trebuia să ajute statele membre mai puțin dezvoltate să atingă criteriile de convergență stipulate prin Tratatul de la Maastricht și necesare pentru a aparține UME. Cu un prim buget de 16,5 miliarde Euro acest fond a permis un progres substanțial al dezvoltării economice în aceste 4 țări. Creșterile succesive ale bugetului pentru politicile de coeziune și structurale ale UE au determinat și o creștere proporțională a cheltuielilor anuale, de la 3,7 miliarde ECU în 1985 la 33 miliarde ECU în 1999. Proporția din bugetul UE, alocată acestor fonduri a crescut de la 18 la 37 de procente în aceeași perioadă, bugetul FS devenind al doilea buget comunitar după PAC (Politica Agricolă Comună).

Dezbaterile despre configurația noii generații de FS (2000-2006) au condus la două modificări importante determinate de criticile privitoare la complexitatea arhitecturii și managementului acestora în trecut.

Perspectiva extinderii spre est a UE a reprezentat un alt motiv de reflexie și a supus angajamentul pentru solidaritate din cadrul UE la o mai mare presiune, contribuabilii neți la bugetul UE începând să se îndoiască de rațiunea și scopul transferurilor către beneficiarii neți.

Primul raport asupra coeziunii economice și sociale prezentat de CE în 1996 a pus bazele unei noi reforme care a fost prezentată în documentul „Agenda 2000 pentru o Uniune mai puternică și mai extinsă” publicat de către CE în iulie 1997. Consiliul European de la Berlin a adoptat reforma politicii de coeziune a UE în iunie 1999¹.

Până în anul 2000 politica de dezvoltare regională a fost orientată către reducerea disparităților regionale dintre statele membre, conform celor 6 priorități de dezvoltare numite „Obiectivele 1- 6”². Aceste obiective de dezvoltare au fost susținute de FS și FC. Pentru a spori concentrarea asistenței FS s-a decis o reducere drastică a numărului obiectivelor PDR. În martie 1999, Summit-ul de la Berlin a decis reducerea numărului de criterii de eligibilitate la 3 după cum urmează:

- Obiectivul 1 va promova dezvoltarea și ajustarea structurală a regiunilor a căror dezvoltare este întârziată. Statutul de obiectiv 1 pentru perioada 2000-2006 se bazează pe: regiunile care sunt nivel NUTS II având un PIB pe locuitor sub 75% din media comunității precum și cele mai îndepărtate regiuni (departamentele Franței de „peste mări”, Insulele Azore, Madeira și Canare), care sunt toate sub pragul de 75% și zonele eligibile sub Obiectivul 6 în perioada 1995-1999 ca urmare a Protocolului nr. 6 al Actului de Aderare a Finlandei și Suediei. Obiectivul 1 este de departe cel mai important, acoperind aproximativ 51% din populația totală a UE și utilizând peste două treimi din totalul FS alocate țărilor UE. În ultimii 6 ani regiunile asistate prin Obiectivul 1 au beneficiat de circa 100 Euro pe locuitor din FS.

- Obiectivul 2 are drept scop susținerea conversiei economice și sociale a zonelor aflate în dificultăți structurale. Sunt incluse zone în care au loc schimbări economice și sociale în sectoarele industrial și de servicii, zone rurale în declin, zone urbane în dificultate și zone decăzute dependente de pescuit, definite pe baza criteriilor obiective stabilite prin textele legislative. Statele membre propun CE o listă de zone care întrunesc criteriile obiectivului, în raport cu un prag al populației stabilit pentru fiecare stat membru. Nivelul maxim care poate fi acoperit de noul Obiectiv 2 (care va cuprinde zonele fostelor Obiectiv 2 și 5, dar și unele foste zone Obiectiv 3 și 4) este de 18% din populația UE.

- Obiectivul 3 va asigura sprijin pentru adaptarea și modernizarea politicilor și sistemelor educaționale, de instruire și ocupare a forței de muncă. Va putea fi aplicat în afara Obiectivului 1, fiind activ în regiunile Obiectiv 2 precum și cele care nu sunt cuprinse în vreun obiectiv. Se consideră că nivelul de asistență mediu pe locuitor în cadrul Obiectivului 3 trebuie să ia în considerare prioritatea acordată ocupării forței de muncă, educației și instruirii (va cuprinde foste zone Obiectiv 3 și 4).

Numărul PIC a fost de asemenea redus la 4: Interreg III, pentru cooperare tranfrontalieră, Leader+ pentru dezvoltare locală în zone rurale, Equal, de luptă contra discriminării pe piața muncii, Urban II, pentru zone urbane confruntate cu dificultăți grave. Pentru fiecare din cele 4 PIC-uri numai un singur FS poate asigura finanțare.

IMPACTUL EXTINDERII ASUPRA POLITICII DE COEZIUNE SOCIALĂ

Încă de la crearea lor, a devenit evident faptul că FS sunt de o importanță covârșitoare pentru dezvoltarea economică și socială a regiunilor UE: „efectul de levier” al acestora este acum indiscutabil. Volumul transferurilor către țările membre a avut o contribuție importantă la creșterea și dezvoltarea lor economică, cea mai notabilă în cazul Irlandei și Portugaliei. Totodată, Fondurile au generat în spațiul UE, în grade diferite, creșterea interesului pentru gândirea strategică și planificarea dezvoltării economice și au

¹ J Bachtler, “Reforming the Structural Funds: options for change”, European Policies Research Centre, Regional and industrial Research Paper Series, nr. 26, decembrie 1997, 44p.

² Obiectivul 1: reajustarea economică a regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice (situate sub un anumit nivel al PIB-ului mediu din UE); Obiectivul 2: reconversia economică a regiunilor industriale aflate în declin sau a unor părți din acestea; Obiectivul 3: rezolvarea șomajului pe termen lung și facilitarea integrării tinerilor și a persoanelor expuse excluderii de pe piața muncii; Obiectivul 4: facilitarea adaptării tinerilor lucrători la schimbările din industrie și ale sistemelor de producție și încurajarea inserției lor; Obiectivul 5: ajustarea structurilor agricole și piscicole (5a) și promovarea dezvoltării zonelor rurale vulnerabile (5b); Obiectivul 6: dezvoltarea zonelor slab populate din nordul Europei (creat în ianuarie 1995 o dată cu aderarea Austriei, Finlandei și Suediei).

încurajat cooperarea instituțională, implicând parteneriatul noilor actori sociali, instituționali și economici și a grupurilor în formularea și programarea strategiilor. Ele au promovat dinamism și inovație în abordarea dezvoltării regionale, cu toate că acestea nu au fost întotdeauna bine primite sau considerate potrivite de către autoritățile statelor membre.

Instrumentele structurale nu sunt totuși ferite de critici. Două sunt criticile majore care apar în mod curent. Prima se referă la modul în care FS sunt administrate între CE și Statul Membru. Aplicarea universală a sistemului tri-etajat al planurilor de dezvoltare regională a fost considerată a fi consumatoare de timp și extrem de complicată, iar CE este criticată din ce în ce mai mult pentru abordarea inconsistentă și opacă a alocațiilor financiare, a aprobării și managementului programelor și a modului de utilizare a PIC.

În ciuda diferitelor amendamente aduse reglementărilor FS (în 1993 cele trei faze de programare au fost reduse la două cu utilizarea opțională a DUP) aceste critici rămân și explică decizia CE de a simplifica managementul FS prin întărirea principiului subsidiarității. În același timp însă, CE reîntărește la nivelul ei, cerințele pentru control și evaluare în scopul limitării cazurilor de utilizare frauduloasă a FS. Decizia nr. 1260/1999 (privind FS) este în continuare aspru criticată pentru complexitatea sa. Unele state membre consideră că CE s-a limitat la a simplifica propriul management, dar nu și implementarea FS la nivel național. Cea de-a doua critică se referă la impactul real al FS asupra reducerii disparităților regionale. Este un fapt dovedit că decalajul dintre diferitele state membre a scăzut, emblematic fiind cazul țărilor beneficiare ale FC, în special Irlanda. Totuși diferențele intraregionale au devenit tot mai mult un factor preocupant, în special în zonele urbane³.

Politica FS este de asemenea criticată sub aspectul eficienței. Există opinii conform cărora prea multa redistribuire încetinește creșterea globală, sau sporește riscul ca ajutorul financiar să „înece” unele regiuni în asistență („Mezzogiorno effect”). O serie de analiști sugerează o de-comunitarizare a politicii regionale în scopul determinării statelor membre de a deveni mai responsabile, conform cu logica subsidiarității. În spatele acestei „filosofii” se află și problema aducerii în discuție a spiritului de solidaritate/echitate în cadrul UE, spirit pe care se bazează politica de coeziune.

Cazul țărilor candidate amplifică de zece ori problema deoarece una este să ridici nivelul mediu de viață pe locuitor al fiecărei țări și altceva să reduci disparitățile (crescând) din interiorul acestora. Impactul politicii de concurență și al liberalizării pieței este crescător în cele mai multe cazuri, iar diferențele se răsfrâng în general în beneficiul regiunilor cu o localizare mai bună. De 13 ani disparitățile regionale și sociale cresc (vest/est, centru/periferie, urban/rural) pe măsură ce efectele speciale ale procesului tranziției devin tot mai dezechilibrate.⁴

Ca urmare a deciziei luate de Consiliul UE de la Nisa (7-9 decembrie 2000), și adoptată de Consiliul UE de la Laeken (15-16 decembrie 2001), 10 din cele 12 țări candidate vor accede în UE în 2003-2004. Aderarea României și Bulgariei este prevăzută pentru 2007-2008. În ultimii ani dezbaterile politice s-au axat de mai multe ori asupra problemei măririi subsidiilor pentru agricultură de care vor beneficia noile țări membre (capitolul 7 al negocierilor). Totuși extinderea ridică și alte întrebări fundamentale cu privire la viitorul ajutorului regional într-o Uniune mai mare. Sumele implicate sunt semnificativ mai mari. Bugetul FS pentru perioada 2000-2006 este de 195 de milioane de EURO, reprezentând aproximativ 1/3 din cheltuielile UE. Este o contribuție substanțială și constantă la procesul de remodelare a UE.

NOILE REALITĂȚI ALE UNIUNII EUROPENE EXTINSE

Dimensiunile considerabile ale extinderii ar trebui să aibă efecte impresionante asupra hărții disparităților regionale: vor crește spectaculos disparitățile existente dintre nivelurile de dezvoltare ale statelor membre. În ciuda creșterii cu circa 33% a teritoriului și cu aproape 30% a populației, PIB-ul noii Europe va crește doar cu 5-6%. Până în prezent PIB-ul pe locuitor în cele 10 țări candidate reprezintă doar 39% din media UE.⁵ La nivel național peste o treime din populație va trăi în țări cu un venit pe locuitor mai mic de 90%

³ Vezi rapoartele anuale ale CE asupra FS, (ultimul număr cu referire la 1999 publicat în 2001). Vezi de asemenea alături de alte multe studii și articole: M. Bodrin, F. Canova „Inequality and convergence in Europe's regions: reconsidering European policies”, Economic Policy nr. 32, aprilie 2001, și J. Fazolle, A. Lecuyer „Croissance et regions en Europe”, revue de l'OFCE, nr. 73, aprilie 2000.

⁴ A se vedea, de exemplu cercetarea realizată la Institutul Roses din Grenoble: Espace Europe, “Poles de croissance et de décision B l'Est, 1994-2015” (ed. De I. Samson), octombrie 1996, 322 pag.

⁵ Bulgaria, România, cele trei State Baltice și Polonia au un venit pe cap de locuitor care reprezintă aproximativ 40% iar Ungaria și Slovacia aproximativ 60% din media UE (calculat la PPC).

din media UE (criteriul actual de eligibilitate pentru ajutorul acordat prin Fondul de Coeziune) față de o șesime în EU15.

Perspectivile sunt și mai nuanțate, dacă unitatea de referință devine nivelul regional. În țările candidate, doar patru regiuni (Praga, Bratislava, Budapesta și Cipru) au un venit pe locuitor mai mare de 75% din media UE, fapt care le exclude *a priori* ca potențiale beneficiare ale Fondurilor Structurale (Obiectivul 1). Pe de altă parte, 9 regiuni (5 în România și 4 în Bulgaria) se situează sub 25% din această medie. Venitul mediu pe locuitor pentru primele 10 procente din populația care locuiește în cele mai puțin prospere regiuni din UE27 va reprezenta numai 31% din media UE27. Prin comparație, în UE 15 în prezent, venitul pe locuitor al aceleiași categorii de populație echivalează cu 61% din medie. Corespunzător datelor din 1999, creșterea de la 15 la 27 (UE27) a numărului de membri va avea drept consecință o scădere cu 18% a PIB mediu pe locuitor, respectiv cu 13% în situația unei Uniuni cu 25 de membri (UE25).

Chiar în situația în care rate de creștere pe termen lung în țările candidate, se presupune că o va depăși pe cea a statelor membre, în medie cu aproape un procent pe an⁶, este puțin probabil ca marile disparități în nivelul veniturilor și al gradului de ocupare a forței de muncă⁷ să se reducă semnificativ (chiar și pe termen lung).

Cel de-al doilea „Raport asupra coeziunii economice și sociale” (ianuarie 2001) concluzionează într-o notă optimistă: „Deși există dovezi care demonstrează că s-a realizat un progres considerabil în actuala UE 15 în reducerea diferențelor de venit dintre regiuni, în ritmurile actuale se poate aprecia că va fi nevoie de încă o generație pentru ca disparitățile regionale să poată fi eliminate. Extinderea sporește în mod marcant disparitățile. Date fiind nivelurile existente ale veniturilor pe locuitor în țările candidate, convergența dintre regiuni în cadrul unei Uniuni largite va dura cel puțin două generații, dacă se păstrează același ritm.”

Primul „Raport privind progresul în domeniul coeziunii economice și sociale” (ianuarie 2002) distinge în cadrul UE27 următoarele trei grupe de state:

- Un prim grup format din nouă state candidate (inclusiv Malta) cuprinde 16% din populația totală a Uniunii; venitul mediu pe locuitor al acestor țări reprezintă 41% din cel al unei comunități cu 27 de state (UE27).
- Un al doilea grup, care include trei state membre (Grecia, Spania și Portugalia) și trei țări candidate (Cipru, Slovenia și Republica Cehă) are un PIB/locuitor reprezentând 87% din media viitoarei UE.
- Al treilea grup, care include toate celelalte state membre existente, cu un PIB/locuitor mult peste media UE27.

Statisticile cu privire la șomaj confirmă creșterea disparităților în viitoarea Europă extinsă. Șomajul într-o Europă cu 27 de membri s-ar fi situat la o medie de 9,3% în 2000, o situație mai puțin favorabilă decât în EU15, unde în același an rata șomajului a fost doar de 8,4%. Se apreciază că va fi nevoie de aproximativ trei milioane de noi locuri de muncă pentru a aduce nivelul de ocupare a forței de muncă din țările candidate la nivelul celui din UE15.

În ceea ce privește viitorul imediat, se prevede că extinderea va genera, trei provocări majore pentru **POLITICA DE COEZIUNE**:

- a. Creșterea disparităților de dezvoltare, deoarece populația și suprafața UE vor crește cu cca. 30% în timp ce PIB-ul acesteia se va mări cu numai 5-6%;
- b. Centrul de greutate al Politicii de Coeziune se va deplasa spre estul Europei, deoarece aproape 100 de milioane de locuitori din noile state candidate au un PIB pe locuitor mai mic decât 75% din media UE extinsă (UE27);
- c. Dezechilibrele existente în prezent în UE nu vor dispărea și vor avea nevoie în continuare de asistență și sprijin financiar.

⁶ În perioada 1995-1999, rate de creștere economică în cele 12 țări candidate a fost de 3,2% pe an, mai mare decât în UE cu 0,8 %. Statisticile publicate de UNECE (Economic survey of Europe, 2002) confirmă o situație similară în 2001: o creștere cu 1,7% a PIB în UE, respectiv 3,2% în țările CEE, iar prognoza pentru 2002 indică 1,3%, respectiv 2,8%.

⁷ Al 2-lea Raport asupra coeziunii economice și sociale, adoptat de CE în ianuarie 2001 („unitatea Europei”), prezintă o analiză detaliată a situației.

Bibliografie

1. BACHTLER, J., "Reforming the Structural Funds: options for change", European Policies Research Centre, Regional and industrial Research Paper Series, nr. 26, decembrie 1997, 44p.
2. Espace Europe, "Poles de croissance et de decision B l'Est, 1994-2015" (ed. De I. Samson), octombrie 1996, 322
3. www.infoeuropa.eu.ro